

РЕЦЕНЗИЯ

ВСУ „ЛЮБЕН КАРАВЕЛОВ“
Вх. № ВСУ00205
София, 03.12.2021 г.

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в научното направление „Архитектура, строителство и геодезия“ на инж. Владислава Атанасова Гогова - Илиева, докторант към катедра „Технология и мениджмънт на строителството“ при ВСУ „Любен Каравелов“, гр. София на тема: **“Изследвания на конкурентоспособността на строителна фирма”** с научни ръководители - доц. д-р инж. Венцислав Кирилов Стоянов и доц. д-р инж. Лъчезар С. Хрисчев.

ИЗГОТВИЛ: проф. д-р инж. Теодор Цветанов Рошавелов, професор в катедра „Технология и мениджмънт на строителството“ на ВСУ „Любен Каравелов“, гр. София, ул. „Суходолска“ 175.

1. ОБЩИ БЕЛЕЖКИ

1.1. Основание и предмет на рецензията

Рецензията е изготвена на основание Заповед № 652/22.10.2021 г. на Ректора на ВСУ „Любен Каравелов“, с която съм определен за член на научното жури и рецензент. За тази цел на 25.11.2021 г. ми бяха предоставени всички необходими за защитата документи, включително дисертационен труд (в електронен вид), автореферат, копия на 3 материала (статии) по дисертацията, професионална характеристика и Заповед за назначаване на научно жури.

Предоставените материали и приложените процедури отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България, Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав и Правилника за развитието на академичния състав във ВСУ „Л. Каравелов“.

1.2. Актуалност на проблема

Глобализирането на българската икономика, нейното интегриране в икономическата система на ЕС и динамиката на бизнес средата, поставят непрекъснато променящи се изисквания пред фирмените мениджъри. Нарастващата конкуренция, появата на качествено нови концепции и технологии изискват във фирмите организационни промени, водещи до бързо и ефективно адаптиране към новите условия. Ключовата роля в икономическото развитие на всяка една страна е на малките и средни предприятия, които често биват посочвани като гръбнака на всяка една икономика. Малките и средни предприятия са предпоставка за конкуренция и работещи пазари, това с пълна сила важи и за малките бизнеси в сектор „Строителство“.

От друга страна, конкурентоспособността в национален, отраслов и фирмен аспект е основна предпоставка за икономическо развитие и просперитет. При динамиката на процесите в политическата, икономическата и социалната среди, силно нараства конкуренцията между строителните фирми. Повишаването на конкурентоспособността на малките фирми е проблем, който е предмет на редица анализи и изследвания.

Всичко това обуславя актуалността на проблема, свързан с разкриване и изследване на фактори, влияещи върху конкурентоспособността на строителните фирми.

Обект на изследването в дисертационния труд са строителни фирми вписани в Централния професионален регистър на строителя (ЦПРС), със заети лица до 49 човека, а негов предмет са влиянието на елементи (фактори) от вътрешната среда, като предпоставка за повишаване на конкурентоспособността на строителна фирма.

Целта на дисертационния труд е формулирана като разработване и предложение на подход и модел за оценка на вътрешни фактори (елементи от вътрешната среда) на конкурентоспособност на строителните фирми; определяне тяхното състояние и влияние върху конкурентоспособността на база на теоретични и емпирични изследвания; система-

тизиране на основни теоретични познания, които ще помогнат на мениджърите и управлението да добият допълнителни познания относно управлението на малка строителна фирма и създадат основа за вземането на организационно – управленски решения за промени водещи до разширяване производството и повишаване на конкурентоспособността.

Постигането на така формулираната цел изисква да бъдат решени следните **задачи**:

- Изследване на съществуващите теоретичните аспекти и методологични разработки в областта на конкуренцията и конкурентоспособността, които допринасят за повишаване на конкурентните предимства на фирмите, чрез разкриване на факторите на конкурентоспособност.
- Изграждане на теоретична основа на изследването, като се открият, дефинират и систематизират фактори от вътрешната среда на фирмата, като предпоставка за повишаване на конкурентоспособността ѝ.
- Провеждане на емпирично изследване чрез анкетиране на група фактори на конкурентоспособност.
- Анализ и оценка на резултатите от изследването и нивото на проявление.
- Формулиране на изводи касаещи влиянието на съответните фактори върху конкурентоспособността на строителните фирми в условията на пазарна икономика.
- Разработване на препоръки и предложения за реализиране на конкретни дейности с цел подобряване на конкурентоспособността.

Въз основа на горното, може да се заключи, че формулираната цел на дисертацията е подчертано актуална и значима, като за постигането ѝ са решени правилно формулирани конкретни задачи на изследователската работа по темата.

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА, НАУЧНО-ПРИЛОЖНАТА И ПЕДАГОГИЧЕСКАТА ДЕЙНОСТ НА ДОКТОРАНТА

От творческата автобиография на кандидата се вижда, че инж. Владислава Атанасова Гогова - Илиева завършва ВСУ „Любен Каравелов“, гр. София, през 2002 г., степен „магистър“ по специалността „Строителство на сгради и съоръжения“, профил „Технология и управление на строителството“. През 2012 г. е приет за докторант ВСУ „Любен Каравелов“.

След дипломирането си последователно заема длъжностите специалист ПТО и инвеститорски контрол във „Военно строителство инженеринг“ ЕООД, София; консултант по разработване и внедряване на фирмен софтуер за „Управление и оперативно ръководство на строителство“ в Унистро холдинг ЕООД; асистент и гл. асистент във ВСУ „Любен Каравелов“ – София.

Докторантът е постигнал научни и приложни резултати, които са отразени в три основни публикации, свързани с дисертацията. Трудовете са публикувани в Сборник с доклади на XII-та и XIII Международна научна конференция ВСУ „Любен Каравелов“ Юни 2012 и 2013, София, България.

Не е представена справка за открити цитирания и реферирания на трудовете на докторанта.

Представеният дисертационен труд е оформен е в 110 страници, 6 таблици, структуриран е в четири глави.

Докторантът е следвал класическата методика на научните изследвания в областта на управлението на строителството, като започва от литературен обзор и анализ на поставената проблематика в който е разгледано съвременно състояние на проблема изследван в дисертационния труд, след което преминава към формулиране на основните цели и задачи на дисертацията, на следващо място провежда сравнителен анализ на организационно – управленските модели и описва резултатите от проведените

изследвания. Прави изводи и заключения, като накрая са формулирани претенции за приноси на дисертационния труд.

Може да се направи заключение, че в работата на инж. инж. Владислава Гогова доминира научно-приложната насоченост, като същевременно умело съчетава ангажиментите си с педагогическа кариера.

3. ОЦЕНКА НА ОСНОВНИТЕ ПРИНОСИ НА КАНДИДАТА

Основните научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд са формулирани и обобщени от докторанта, както следва:

1. Въз основа на систематизиране на теоретичните постановки в областта на конкуренцията и конкурентоспособността, са предложени обобщени дефиниции за разглежданите категории, в контекста на строителната фирма
2. Разработен е модел и са групирани елементите на вътрешната среда в четири основни групи, като предпоставка за конкурентни предимства на фирмата.
3. Изведени са фактори на влияние за конкурентоспособност на строителна фирма.
4. Определени са група фактори с най – голяма тежест на влияние върху конкурентоспособността.
5. Разработен е алгоритъм за оценка на фактори на конкурентоспособността в строителните фирми.

Тези приноси, могат да бъдат оценени като подчертано оригинални и иновативни с висока степен на значимост за науката и практиката.

4. БЕЛЕЖКИ И ПРЕПОРЪКИ

От извършения преглед на дисертационния труд и научното творчество на инж. Владислава Гогова прави впечатление нейното израстване като научен работник със собствен стил и почерк.

Представената дисертация е в достатъчен обем и е с безспорна приложна значимост. Могат е да бъдат изведени някои забележки и препоръки към кандидата, но те няма да доведат до обективизиране на положителната ми оценка за работата ѝ. Наличието на редакционни, стилови и граматически неточности едва ли могат да екранират качествата на представения дисертационен труд.

Въпреки някои пропуски, докторантът е провел достатъчен обем изследвания, извършил е задълбочени анализи на получените резултати и е предложил правилни интерпретации на наблюдаваните взаимодействия с което считам, че поставената цел на дисертацията е постигната в пълен обхват.

5. ЛИЧНИ ВПЕЧАТЛЕНИЯ НА РЕЦЕНЗЕНТА ЗА КАНДИДАТА

Познавам инж. инж. Владислава Гогова още от следването ѝ във ВСУ „Л. Каравелов“.

Преките ми впечатления са, че тя има много добра професионална подготовка, както теоретична, така и практическа. Работи задълбочено и притежава потенциал за провеждане на значими научни изследвания и анализи.

6. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Предвид направения анализ на научните и научно-приложните приноси в представения дисертационен труд на инж. Владислава Атанасова Гогова - Илиева, считам че тя има качествата на завършен научен работник и изследовател, с подчертан стил и

концентрация при овладяването на нови, неизследвани у нас тематики и научно-приложни области.

Наред с горното, отчитайки многогодишната ѝ практико-приложна, педагогическа и изследователска работа си позволявам да препоръчам на уважаемото Научно жури да гласува убедено за присъждане на образователната и научна степен "доктор" в научното наставление "Архитектура, строителство и геодезия" на инж. Владислава Атанасова Гогова - Илиева.

01.12.2021 г.
София

Изготвил рецензията:

A black rectangular box with a blue 'X' drawn across it, used to redact the signature of the reviewer.

(проф. д-р инж. Т. Рошавелов)